

NOVÝ ŽIVOT

MĚSÍČNÍK CYRILOMETODĚJSKÉ LIGY

Roč. III. (I.)

KVĚTEN 1951.

Číslo 5.

OBSAH: Požehnaný exil — P. Gerard.
Několik slov o vlastenectví — PhDr. F. Uhlíř.
En una noche obscura — báseň — přel. K. Brušák.
Matka dobré naděje — P. F.
Z Křesťanské Akademie.

AKCE ČI ORGANISACE?

P a v e l

Když se člověk zamyslí nad silami, které dnes dávají ráz ideové podobě naší společnosti, a zkoumá jejich intenzitu, zjistí bez námahy, že katolicismus se dostává do popředí. A je celkem důvodné předpokládat, že ještě v dohledné době bude silou určující ráz a běh veřejných věcí. Mnoho lidí s tím počítá ať už z těch či oněch důvodů. Myslím, že mají pravdu. Ale na druhé straně se mi zdá, že se klade málo důrazu a málo se zkoumá otázka, která je s jejich očekáváním nerozlučně spjata, totiž čím má katolicismus být a jakou formu přijme, aby vůbec mohl splnit to, co se od něho očekává. Nemyslím, že to je jasné nebo, že pouhý pohled do nedávné minulosti postačí k tomu, abychom mohli dát uspokojivou odpověď. Nepochybně největší změna celé situace spočívá v tom, že katolictví se dostává z defenzivy a stává se v jistém smyslu ofensivní, pozitivní silou. Tato změna sama v sobě přináší zcela nové podmínky činnosti a vyžaduje nové, jí přiměřené způsoby práce.

Tyto řádky nejsou určeny k tomu, aby přinesly přesný návod, jak by se tedy věci měly dělat nebo co je přiměřenější nežli to, co se již dělá. Jediný jejich smysl je v tom, aby narýsovaly problém, jeho skutečnou životnost, a aby snad podnítily k přemýšlení. Nic by nebylo katastrofálnější pro katolicismus nežli lidé, kteří by se domnívali, že zde problému není, či že se vyřeší tím, budou-li katolíci v ofenzivě dělat těm druhým to, co oni dělali jim, když bylo katolictví v defenzivě. Nemá smyslu rozvádět a vysvětlovat, proč. Každý, kdo zná Krista, to ví. Ale snad by stály za uvážení jiné podněty, které se pokusíme nastínit. Jeden z nich je pojem katolicismu jako společenské síly. Je až překvapující, jak z gruntu materialistický názor na věc mají nejen organisátoři společnosti, ale i sociologové. Tito si myslí, že dělají vědu; oni

zase, že jsou praktičtí a realističtí, když měří význam společenské síly počtem sekretariátů, proorganisovaností voličstva, disciplínou v administrativním žebříčku a počtem odebraných kusů hlavního orgánu strany. Zdá se, že po této stránce celý náš veřejný život zdědil šotka po německé sociální demokracii, jejíž militaristický charakter přímo infikoval a doslova určil ráz veřejného života naší doby. Nemylme se v tom, že to byli jenom Němci. My dosud jsme do značné míry stejní. Vnější svěřáci kazajka organisace zabíjí ducha.

Je snad dobré si povšimnout, že celá koncepce stylu veřejného života, jak ji známe z nedávné minulosti a z přítomných zmatků, je principiálně v rozporu s křesťanstvím. Katolicismus není organisace a jeho síla nespočívá v organisaci. Tím nechceme říci, že princip pořádání je anarchie, nýbrž jen poukázat na to, že vnější forma organisace není podstatou toho, co z katolicismu může činit rozhodující společenskou a duchovní sílu. V dějinách křesťanství jsou to gigantické postavy světců, které nám zcela zřetelně ukazují, v čem jest odpověď. Podle našich dnešních měřítek bychom je museli asi klasifikovat jako nepraktické snílky. Stáli sami proti organisované světské moci, dávali se kamenovat a zabíjet. Ale přetvořili svět. A Kristus sám nám říká přece docela zřetelně, že problém světa nespočívá v jeho dobytí, nýbrž v jeho vykoupení.

Máme v podstatě na vybranou dvojí cestu. První spočívá v tom, že se zorganizujeme, dáme si členskou legitimaci a heslo, že kdo nejde s námi, je proti nám. Přidružíme se k ostatním také zorganizovaným a budeme se s nimi potírat. Všichni, kdož budou u nás, budou hodní. Všichni ostatní budou zlí. Vůči všem ostatním budeme v neustálé defenzivě. Za úspěch naší myšlenky budeme